

KÚRIA

Bfv.I.520/2016/7. szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év október hó 11. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntetőügyben az **I. rendű terhelt** védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának 42(II.).Kb.1222/2013/30. számú, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának 6.Kbf.9/2015/6. számú ítéletét az I. rendű terhelthez vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2014. november 13. napján kihirdetett 42(II.).Kb.1222/2013/30. számú ítéletével az alezredes I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés a) és b) pont], ezért halmazati büntetésül három év nyolc hónap börtönbüntetésre, négy év közügyektől eltiltásra, öt évre a jogász foglalkozástól eltiltásra és négyszáz napi tétel, napi tételenként 20.000 forint pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy a terhelt a szabadságvesztés kétharmad részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra, és az összesen nyolcmillió forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Emellett rendelkezett a járulékos kérdésekről.

A kétirányú fellebbezések alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a 2016. február 3. napján meghozott 6.Kbf.9/2015/6.

számú ítéletével az első fokú határozatot I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta, megállapította, hogy a korrupciós bűncselekmény helyesen a Btk. 299. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés a) és b) pontja szerint minősül, a foglalkozástól eltiltás kiszabását mellőzte és a pénzbüntetés napi tételének összegét 2.000, a pénzbüntetés teljes összegét 800.000 forintra enyhítette, az eljárás során lefoglalt ezer forintra vagyonelkobzást rendelt el. Egyebekben az első fokú határozatot az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

A jogerős határozatok ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdésének a) és c) pontjára hivatkozva.

Álláspontja szerint a Központi Nyomozó Főügyészség Budapesti Regionális Osztályának 2.Nyom.875/2012. számú vádirata nem felelt meg törvényes vád Be. szerinti és a Kúria gyakorlatában megkövetelt fogalmi elemeknek, mert nem tartalmazta - még csak említés szintjén sem - a vád tárgyává tett befolyással üzérkedés büntettének tárgyi ismérveit: a hivatalos személyt, annak jogellenes befolyásolását, erre hivatkozással az előny kérését, illetve a megvesztegetést, és a tárgyi oldal szükségszerű elemeinek hiánya miatt nem lehet alapos következtetést levonni az alanyi oldal szükséges elemeire sem.

Arra hivatkozott, hogy a „segíteni”, „elintézni valamit” fogalma még bizonyítottság esetén sem jelent feltétlenül büntetendő cselekményt, mint ahogy az „ügy nem kíván intézkedést” kijelentésből sem lehet alappal a hivatalos személy befolyásolására következtetni, az pedig, hogy az I. rendű terhelt alezredesként mutatkozott be, nem értékelhető úgy, mint látszatkeltség hivatalos személy voltára, mivel ez volt a rendfokozata.

Mindez pedig megítélése szerint a Be. 373. § (1) bekezdés I. c) pontja szerinti eljárási szabálysértést valósított meg, amelyet az első fokon eljáró katonai tanács nem észlelt, így törvényes vád hiányában folytatta le az eljárást.

A Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti anyagi jogi törvénysértést abban látta, hogy mivel az első fokú ítélet a történeti tényállást lényegében a vádirati tényállással egyezően állapította meg, szükségképpen azokban a hibákban szenved, amelyekben a vád, ennél fogva az ítéletben leírt tényállás nem alkalmas a befolyással üzérkedés büntettének megállapítására.

Hivatkozott továbbá az indokolási kötelezettség sérelmére is, elsősorban **T1** tanú - szerinte ellentmondásos - vallomásának elfogadását sérelmezve, de hivatkozott arra is, miszerint nem folyt bizonyítás arra, hogy az I. rendű terhelt katonai ügyésznek adta volna ki magát a büntetés-végrehajtási intézetben, és arra sem,

hogy katonai ülnöki minőségében lépett volna be a törvényszék épületébe. Emellett kifogásolta azt is, hogy az eljárás bíróságok a terhelti védekezésben szereplő alternatív történeti tényállás lehetőségét nem zárták ki, ellenben határozatukban a bíróságok iratellenesen indokoltak.

Sérelmezte továbbá, hogy ugyan a másodfokú ítélet is tényszerűen tartalmazza, miszerint ellentmondás van az első fokú ítélet rendelkező része és indokolása között, ennek következményeit azonban nem vont le.

Kérdésesnek ítélte a közokirat-hamisítás büntetőjében történő marasztalást is, arra hivatkozva, hogy az eljárás bíróságok nem zárták ki védenca védekezését, és nem volt kétséget kizáróan bizonyítva, hogy a terhelt milyen tartalmú iratot készített.

Végezetül kifogásolta azt is, hogy **T1** tanúkenti kihallgatása nem felelt meg az eljárási törvény előírásainak, mert az megsértette a tanú mentességi jogára történő figyelmeztetésre vonatkozó törvényi előírásokat, az önvádra kötelezés tilalmát, és az eljárás bíróságok nem adták kellő indokát annak, hogy mindezek ellenére a tanú vallomását miért vették figyelembe.

A kifejtettek alapján azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat helyezze hatályon kívül, eljárás első fokú katonai tanácsot utasítsa új eljárásra, egyben kérte azt is, hogy a megtámadott határozat végrehajtását függessze fel, illetve a szabadságvesztés végrehajtását szakítsa félbe.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

Álláspontja szerint a bizonyítékok bírói mérlegelésének mikéntjével, továbbá a **T1** tanúvallomásának felhasználásával kapcsolatos védelmi kifogások a történeti tényállás meg nem engedett támadásának minősülnek, a törvényes vád hiányával kapcsolatos védői állásponttal kapcsolatban pedig arra utalt, hogy a másodfokú bíróság helyesen fejtette ki, miszerint a vádirati tényállás 2. oldalának harmadik bekezdése maradéktalanul tartalmazta a befolyással üzérkedés büntetőjének valamennyi tényállási elemét, miként a közokirattal visszaélés elkövetésének leírását is.

Véleménye szerint nem alapos a felülvizsgálati indítványnak az indokolási kötelezettség megsértésével kapcsolatos érvelése sem, mivel az első fokú bírósági ítélet a 7-28. oldalán a kellő részletességgel és nem csupán mechanikusan, hanem az egyes bizonyítékokat egymással összevetve adott számot a tényállás

megállapításának, a bűnösségre levont következtetésnek, a cselekmény minősítésének és kiszabott büntetésnek az indokairól; ezt a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa megvizsgálta, azt kellően részletesnek és alaposnak tartva.

Nem tartotta alaposnak a felülvizsgálati indítvány a terhelt bűnösségére és a terhére rótt bűncselekmények minősítésére vonatkozó kifogásait sem, álláspontja szerint az irányadó tényállás alapján egyértelmű és helyes következtetést vontak le az eljáró bíróságok az I. rendű terhelt bűnösségére, és törvényes a cselekmények jogi minősítése, valamint a kiszabott büntetés is.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatokat hatályukban tartsa fenn (BF.574/2016/1. szám).

A Legfőbb Ügyészség indítványára az I. rendű terhelt védője észrevételt tett, melyben lényegében a felülvizsgálati indítványában foglaltakat összegezte.

A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulást tűzött ki.

A Be. 423. § (4) bekezdése szerint a Kúria a megtámadott határozatokat - az (5) bekezdés szerinti kivétellel - csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

Azonban a Kúria- ugyan a fenti rendelkezés figyelembe vételével - a következetes gyakorlatának megfelelően a felülvizsgálati indítványt minden esetben tartalma alapján bírálja el, és nem csupán arra figyelemmel, hogy az indítványozó abban melyik, a felülvizsgálatot megalapozó eljárási rendelkezést hívta fel.

Ennek megfelelően járt el az adott ügyben is, emellett a Be. 423. § (5) bekezdésére figyelemmel vizsgálta a védő által nem hivatkozott, a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti esetleges eljárási szabálysértéseket is, illet azonban nem észlelt.

Az indítvány alapján a felülvizsgálat kisebb részben kizárt, egyebekben pedig alaptalan.

A Be. 416. § (1) bekezdésének - indítványozó által felhívott - a) pontja alapján akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a terhelt bűnösségének megállapítására büntető anyagi jogi szabály megsértésével került sor; a - szintén felhívott - c) pont alapján pedig akkor, ha a bíróság határozatát a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében

meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

Az indítványnak a **T1** tanúvallomásával kapcsolatos része azonban nem a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések egyikére vonatkozik, hanem a Be. 82. §-ának, 181. § (2) bekezdésének és 293. § (3) bekezdésének alkalmazását, illetve annak hiányát támadta. A hivatkozott szabálysértések miatt a felülvizsgálat - még azok tényleges megtörténte esetén is - törvényben kizárt.

A törvényes vád fogalmát a Be. 2. § (2) bekezdése határozza meg. Eszerint, valamint a Kúria BKv 1. kollégiumi vélemény I. részének I.2.b) pontja szerint a vád törvényességének elengedhetetlen tartalmi eleme, hogy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekményt tartalmazzon. A vád tárgyává tett cselekmény körülírása akkor pontos, ha a vádló indítványában ismertetett történeti tényállás hiánytalanul tartalmazza a bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket: az elkövetési magatartást, a cselekmény megvalósításának helyét és idejét.

A Központi Nyomozó Főügyészség által benyújtott vádirat e tartalmi követelményeknek megfelel.

A vádirat tartalmazta a következőket:

I. rendű terhelt a vádbeli időszakban alezredesi rendfokozatban a Magyar Honvédség ... alakulatnál jogi és igazgatási főnöki beosztást töltött be, feladatai között szerepelt a bűncselekmények parancsnoki nyomozásával, a szabálysértési ügyek vizsgálatával kapcsolatos feladatok, a kijelölt megyei bíróság katonai tanácsával, a katonai ügyészséggel, az ügyészségi nyomozóhivatallal, a rendőrséggel és a társszervek és testületek jogi és igazgatási szolgálatával történő kapcsolattartás és együttműködés, valamint az ügyeletes nyomozótiszt szolgálat tevékenységének szakmai irányítása.

Az ügy II. rendű terheltje 2012. július 18-án **T1**-nek azt állította valótlanul, hogy a **T1**-hez köthető egyik gazdasági társaság kereskedelmével kapcsolatosan nyomozók keresték őt, majd ezt követően találkozót szervezett **T1** és az I. rendű terhelt között. I. rendű terhelt megígérte, hogy utánanéz a dolognak, majd ezt követően azt közölte **T1**-el, hogy „cigis ügyről van szó”, valaki vádalku keretében a II. rendű terhelt és további két személy nevét közölte a hatóságokkal. Ennek alátámasztására egy papírt mutatott **T1**-nek, melyen a II. rendű terhelt és további két, **T1** baráti körébe tartozó személy neve szerepelt, és azt közölte **T1**-el, hogy az ügyben ő is érintett lehet.

Másnap azt mondta **T1**-nek: tud neki segíteni abban, hogy a házkutatás, a vagyonzárolás, illetve személyi szabadságot korlátozó

kényszerintézkedés ne érintse őt, és ezért ötmillió forintot és motorkerékpárt kért tőle, majd telefonált, a telefonban a nevével és a rendfokozatával bemutatkozott, és közölte, hogy „az ügy nem igényel intézkedést”.

A következő találkozó alkalmával azt mondta **T1**-nek, hogy a pénzt és a motorkerékpárt csak a jövőben, akkor kell átadnia, ha ő már elintézte a szóba került ügy **T1**-re kedvező elbírálását (vádirat 2. oldal, 2-4. bekezdés).

A közokirat-hamisítás büntette kapcsán pedig a vádirat hasonló részletességgel tartalmazta az eseményeket a 3. oldal 2. és 3. bekezdésében.

A vádirat tehát - a felülvizsgálati indítványban a védő által állítottakkal szemben - az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 256. § (1) bekezdés szerinti, és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő befolyással üzérkedés büntettének megállapítására alkalmas terhelti magatartást tartalmazta, így leírta, hogy

- az I. rendű terhelt - a II. rendű terhelt segítségével - azt a látszatot keltette, hogy **T1** ellen büntetőeljárás, vagy legalábbis a büntetőeljárást megalapozó bűnügyi felderítés folyik;

- azt a látszatot keltette, hogy a büntetőügyben eljáró hivatalos személyeket képes befolyásolni, illetve kellő pénzösszeg ellenében megvesztegetni;

- a maga részére jogtalan előnyt kért.

Minderre egyébként kellő részletességgel kitért a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete is (első fokú ítélet 29-31. oldal).

A felülvizsgálati indítványban kifogásolt, a vádiratból kiragadott kifejezések a befolyással üzérkedés cselekményének tényleges lefolyására utaltak, megfelelően ezzel a Kúria által szabott, a törvényes vádban a vád tárgyává tett cselekmény leírására vonatkozó követelményeknek (BH 2011.219., 2009.140.; EBH 2015.B.10.). E kifejezéseket („segíteni”, „elintézni valamit”, „alezredes”, „az ügy nem kíván intézkedést”) ugyanis nem elvontan, hanem az ügyben lezajlott történésekkel összefüggésben, a maguk teljességében kell értelmezni.

A befolyással üzérkedés büntettének megállapításához pedig nem szükséges, hogy az elkövető a hivatalos személyt ténylegesen meg is akarja vesztegetni (felülvizsgálati indítvány 6. oldal hatodik bekezdés).

Így e részében az indítvány megalapozatlan.

Nem osztotta a Kúria a felülvizsgálati indítványnak a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapított azon érvelését sem, amely

szerint a vádirati tényállás átmásolása miatt a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor.

Önmagában az, hogy a bíróság túlnyomórészt a vádban szereplő tényállást állapítja meg ítéletében, sem anyagi jogi, sem eljárási törvénysértést nem jelent. Emellett az elsőfokú bíróság a vádirati tényálláshoz képest részletesebb történeti tényállást állapított meg, elsősorban a közokirat-hamisítás büntettségéhez kapcsolódóan, és a megállapított tényállást a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául, megalapozatlanságot, vagy más, a történeti tényállást érintő relatív eljárási szabálysértést nem tárt fel.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint pedig a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható.

Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálat során a jogerős határozatban megállapított tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vizsgálható, az eljárás bíróságok által levont jogi következtetések - így a bűnösség megállapításának, és a cselekmények jogi minősítésének - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el.

Ebből következően a felülvizsgálat során a tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem bírálható felül. A felülvizsgálati indítványban hiányolt ítéleti ténymegállapítások (a pénz átadása, új motorkerékpár beszerzése) pedig a felülvizsgálati eljárásban érvényesülő tényálláshoz kötöttség elve miatt nem vizsgálhatóak a rendkívüli jogorvoslati eljárásban.

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa által megállapított tényállás tehát megalapozott, az abból a I. rendű terhelt bűnösségére vont következtetés törvényes, a cselekmények jogi minősítése - a Btk. 2. § (2) bekezdésére is figyelemmel - megfelelnek az elbíráláskor hatályos büntető anyagi jogi szabályoknak, így a felülvizsgálati eljárás során nem volt feltárható olyan büntető anyagi jogi törvénysértés, amely a terhelt bűnösségének törvénysértő megállapításához vezetett.

A védő a felülvizsgálati indítványban ugyan a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott eljárási szabálysértésre, ezen belül is a Be. 373. § (1) bekezdésének III. a) pontjára, azaz az indokolási kötelezettség megsértésére is hivatkozott, tartalma szerint azonban a törvényi tilalom ellenére ezzel a bizonyítékok helytállóságát, az eljárás bíróságok bizonyíték-értékelési tevékenységét, ezen keresztül pedig a jogerős ítéletben megállapított tényállás megalapozottságát támadta.

A Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja szerint az indokolási kötelezettség - felülvizsgálati indítványban hivatkozott - megsértése egyébként is kizárólag akkor eredményezhetne felülvizsgálati eljárást is megalapozó, feltétlen hatályon kívül helyezéssel járó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása - tény- vagy jogkérdés kapcsán - oly mértékben lenne hiányos, hogy abból nem lenne megállapítható, mire alapozta a bíróság a döntését (BKv 1.; BH 2010.117.).

Az indokolási kötelezettség felülbírálatra alkalmatlanságot eredményező elmulasztása miatt az ítélet hatályon kívül helyezése és az eljárt bíróság új eljárásra utasítása akkor szükséges, ha a megállapított tényállás a rendelkező részbeli minősítéshez viszonyítottnak nem tartalmazza hiánytalanul az anyagi jogi szempontból releváns tényeket, ezért a bűnösség helytálló megállapítása mellett nem lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy a cselekmény minősítése, ezáltal a kiszabott büntetés törvényes-e (BH 2016.238.).

Az indokolási kötelezettség ilyen fokú - a felülvizsgálati eljárásra okot adó - megsértése azonban nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozatokból - ahogy az adott ügyben is - kitűnik az eljárt bíróságoknak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját - a bűnösséggel, a minősítéssel, a büntetéssel és/vagy intézkedéssel kapcsolatban - mire alapozta.

A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása (BH 2013.10.; BH 2009.352.).

Ily módon az eljárt bíróságok bizonyíték-értékelő tevékenységét és a bűnösségre levont következtetéseinek helyességét kétségsbe vonó érvek nem vezethettek eredményre.

Ekként a Kúria - a Be. 424. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva - a felülvizsgálati indítványnak, mint alaptalannak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat a Be. 426 § alapján hatályukban fenntartotta.

Ennélfogva az indítványnak a megtámadott határozatok végrehajtásának felfüggesztésére vagy félbeszakítására vonatkozó részéről már döntenie sem kellett.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. október 11.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s. k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András

s. k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Mátyás Gyöngyi
bírószági ügyintéző